

08 אפריל 2024

כ"ט אדר ב תשפ"ד

**כנס יודפת תשפ"ד להיסטוריה של הגליל בנושא 'המרד הגדול'
כד בניסן תשפ"ד * 2 במאי 2024**

כללי:

כנס יודפת תשפ"ד להיסטוריה של הגליל, שיתקיים מטעם מרכז זלמן שזר, יעסוק בהיבטי לחימה בתקופת המרד הגדול, כפי שמשקפים דרך מחקר הכתבים ההיסטוריים והממצאים הארכיאולוגיים. הכנס יכלול סיור בחפירות תל יודפת, הרצאות חוקרים, גמר חידון נושא פרסים ופעילות גיבוש מוסיקלית.

מטרות הכנס:

- יצירת מפגש בין סטודנטים ממחלקות שונות בארץ העוסקים בתחומי ההיסטוריה של ארץ ישראל.
- הצפת שאלות היסטוריות-אקטואליות הנוגעות להיסטוריה של הלחימה.
- חשיפה לאתרים היסטוריים בגליל שבהם נתגלו שרידים מתקופת המרד הגדול.

תכנית הכנס:

הכנס מיועד לסטודנטים מכלל האוניברסיטאות והמכללות בארץ. במסגרת הכנס יתקיימו סיורים מודרכים בתל יודפת, ובהם יוצגו ממצאי החפירות הארכיאולוגיות שנחשפו בשנים האחרונות. בכנס יוכלו המשתתפים להתרשם מפעולות הפיתוח שנעשו בתל יודפת, בדגש על המיצגים המדמים את תולדות הקרב בזמן המרד הגדול. בתום הסיור יתאספו הסטודנטים לכנס ביישוב יובלים, וישמעו הרצאות מפי חוקרים ופאנל מקצועי בנושא המרד הגדול בשלהי ימי הבית השני. בשלבי הרישום יוזמנו משתתפי הכנס להשתתף בחידון בנושא המרד הגדול, אשר שלב הגמר שלו יתקיים ביום האירוע. הכנס יסתיים במופע מוזיקלי של הזמרים גיא ויהל.

ההסעות לכנס יעברו דרך עשרה קמפוסים. ההרשמה תיעשה באמצעות קישור שיצורף להזמנה הרשמית. הכנס יתקיים ב'2 במאי, ואנו מצפים שישתתפו בו כ-300 סטודנטים מכלל האוניברסיטאות והמכללות ברחבי הארץ. מרכז זלמן שזר פונה לראשי המחלקות בבקשה לעניין את הסטודנטים בדבר קיומו של הכנס ולעודד אותם להירשם אליו. ההשתתפות בכנס ללא תשלום אך יש להירשם מראש. ההשתתפות כוללת הסעות הלוך ושוב, ארוחת צהרים ומופע אמנות מוזיקלי.

קישור הרשמה לכנס: <https://did.li/bcTIC>

ש

מ

ות חברי הוועדה האקדמית של הכנס :

- פרופ' מוטי אביעם, מנהל המכון לארכיאולוגיה גלילית, המכללה האקדמית כנרת
- פרופ' עדי ארליך, ראש המכון לארכיאולוגיה, אוניברסיטת חיפה
- ד"ר יובל שחר, החוג להיסטוריה של עם ישראל, אוניברסיטת תל אביב

תוכן ההרצאות בכנס :

ד"ר גרשון בר כוכבא : מסע אספסיאנוס ליודפת ולגמלא – ההיסע המבצעי
גבי ירדנה אלכסנדר : מה חפירות הצלה יכולות לספר על אירועי המרד הגדול ברחבי הגליל?
ד"ר יובל שחר : על המרכיבים שהעניקו ליודפת מעמד מרכזי במלחמת החורבן בגליל
ד"ר דביר רביב : מטבעות המרד הגדול ותרומתם למחקר המרד

תוכנית הכנס :

הגעה לתל יודפת וסיור בחפירות הארכיאולוגיות (בתום הסיור נסיעה ליישוב יובלים).	10: 45–09: 30
דברי ברכה : יו"ר מרכז זלמן שזר, נציג משרד מורשת	11: 30–11: 15
גמר תחרות נושאת פרסים בין המחלקות השונות	12: 15–11: 30
ארוחת צהרים	13: 30–12: 15
הרצאות חוקרים	15: 25–13: 45
פאנל חוקרים ודיון פתוח	16: 00–15: 30
הפסקה	16: 30–16: 00
מופע מוזיקלי	18: 00–16: 30

מערך ההסעות :

הסעות תצאנה מחמישה מוקדים :

- אוטובוס 1 - יציאה : אוניברסיטת באר שבע
איסוף : מכללת אשקלון
אוטובוס 2 - יציאה : מכללת הרצוג
איסוף : אוניברסיטת תל אביב
אוטובוס 3 - יציאה : האוניברסיטה העברית בירושלים
איסוף : אוניברסיטת בר אילן
אוטובוס 4 - יציאה : אוניברסיטת אריאל
איסוף : אוניברסיטת חיפה
אוטובוס 5 - יציאה : מכללת תל חי
איסוף : מכללת כינרת

תקצירי ההרצאות:

ד"ר גרשון בר כוכבא

מסע אספסיאנוס ליוזפת ולגמלא – ההיסע המבצעי

באמצעות נוסחאות מתמטיות המותאמות לנתוני המאה הראשונה לסה"נ, ניתן לשחזר את ההיסע המבצעי של הצבא הרומי במרד הגדול. לאחר ניתוח התוצאות, מתקבלת תמונה בהירה יותר של המהלכים שקדמו לשלב המצור עצמו. כמו כן, משפטים עמומים או לא מובנים אצל יוספוס, מקבלים ממד חדש או אחר של הבנה, בעיקר בכל הקשור למשכי זמן התנועה ממקום למקום. לחיל המשלוח בפיקודו של אספסיאנוס לקח שלושה ימים לגמוע את שלושים הקילומטרים בין עכו ליוזפת. את חמישים וחמישה הקילומטרים בין טבריה לגמלא לקח לו לעבור בין תשעה לארבעה עשר יום.

גב' ירדנה אלכסנדר

מה חפירות הצלה יכולות לספר על אירועי המרד הגדול ברחבי הגליל?

החפירות הארכיאולוגיות רחבות ההיקף ביוזפת חשפו בפני הציבור אתר מרשים, השופך אור על אירועי המרד הגדול ביוזפת, המסופרים גם בכתבי יוסף בן מתתיהו. האם חפירות הצלה קטנות בכפרים שונים ברחבי הגליל, ושאינן זוכות להיות מיוצגות בפני הציבור, יכולות לתרום להבנות שלנו אודות השתלשלות האירועים במרד הגדול? נביא דוגמאות מחפירות הצלה בכפרים בגליל: כבול, ניין, נצרת, כפר כנא ועוד.

ד"ר יובל שחר

למה יוזפת? המרכיבים הגיאוגרפיים-טופוגרפיים, ההיסטוריים וההיסטוריוגרפיים שהעניקו ליוזפת מעמד מרכזי במלחמת החורבן בגליל

אין ספק שיוזפת עמדה במוקד מלחמת החורבן בגליל. בהרצאה נעמוד על הסיבות המרכזיות לכך: (א) העובדה שציפורי, המועמדת הטבעית לשמש כמוקד למורדי מרכז הגליל, סירבה למרוד; (ב) הנתונים הגיאוגרפיים-טופוגרפיים שאפשרו התבצרות ביוזפת; (ג) הסכמה גורפת של תושבי יוזפת לדבוק במרד, ונכונותם לספח אליהם מורדים מיישובים אחרים; (ד) פרשת ההתאבדות שמסיימת את המערכה שם; (ה) זוהי המערכה הצבאית המשמעותית היחידה שהוביל יוסף בן מתתיהו, 'אלוף פיקוד הצפון', וסופה מהווה נקודת תפנית מכרעת בחייו.

ד"ר דביר רביב

מטבעות המרד הגדול ותרומתם לשחזור מהלכי המרד בארץ ישראל

מטבעות הברונזה והכסף שטבעו היהודים בירושלים בארבע וחצי השנים הראשונות למלחמתם ברומאים (66-70 לספירה), הם תופעה מרתקת השופכת אור רב על תולדות המרד הגדול. מטבעות אלה, שנטבעו בעיקר לצורכי תעמולה, נושאים מגוון של סמלים וכתובות שהצהירו על מטרות המורדים – חירות מדינית ושחרור ירושלים מידי הכובש הרומי. בהרצאה זו נערוך היכרות כללית עם מטבעות המרד שנתגלו בארץ ישראל ומחוצה לה, תוך מיקוד בתרומתם לשחזור התקדמות הצבא הרומי בהשוואה לתיאוריו של יוסף בן מתתיהו בספרו 'מלחמת היהודים'.